

Сёнерү сулә

1930 үйлек 1930 үйлек
1-мешенч тухай

сайт адресе: www.put-pobedy.cap.ru

электронлә адрес:
print@vurnar.cap.ru

ВАРНАР РАЙОН ХАСАЧЕ • 2012 үйлек • 1 май / үйлек 16-мешенч • юн кун • 58/10527/ № • Хаке ирекле

ХАМАРННИСЕНЕ ПЕЛЭРІ

Сёнәлле еңлекен сөнгерет

Варнарти 29-меш училище
хайын инноваци проекчесем
кеаллах республикари
смотр-конкурсра сөнгерет.

Вәрентүе методика комплексне тытса
тәрассинчи сөнәлхесен конкурс
февраль – апрель үйлекенче иртн.
Варнарти училище унта икә проект
тәратн.

«Вәрентүе учреждений» тата
«Вәренү дисциплини» комплекссем
төпрен илсен сөнә вәренү стандартчы
условийесенче ёс рыноке валли
тивәслә специалистсем хатэрлесе
кәларассипе сыйханна. Нормативлә
право документчесемсөр пүсне вәсендече
вәрентекенне вәренекен хушшинчи
үйрәм ёс-хөлә, информаци ресурсесен
ыры витәмне туллин суттан.

Вәренү процесне училишре
пәрремеш тапхарлах компьютеризация
лене, ёна үйлесен сөнәтесе пырацә.
Библиотека вайлә атапланна, паян ун
фондече 6064 көнеке шутланса
тәрать, пәлтәр кана вәл пине яхан
экземплярла пүянланна. Вулав залне
те компьютеризациялене. Электронлә
көнекесен шүч ўссах пырать –
пәтәмпе 205. Вәренү учрежденийн
сайчә республикара лайхисен
ышәнч.

Чи кирли – инноваци проекчесем
вәренү атапланавшын хәватлә
механизм пулса тәрасчә. Коллектив
вәсендеч пурнашланавне ачасен профес-
сири пуласлахе сыйхантарат.

С.ЧИКМЯКОВА.

ХАСАТРА СЫРНАХ ХЫССАН

Сывлайшсәр вилнә

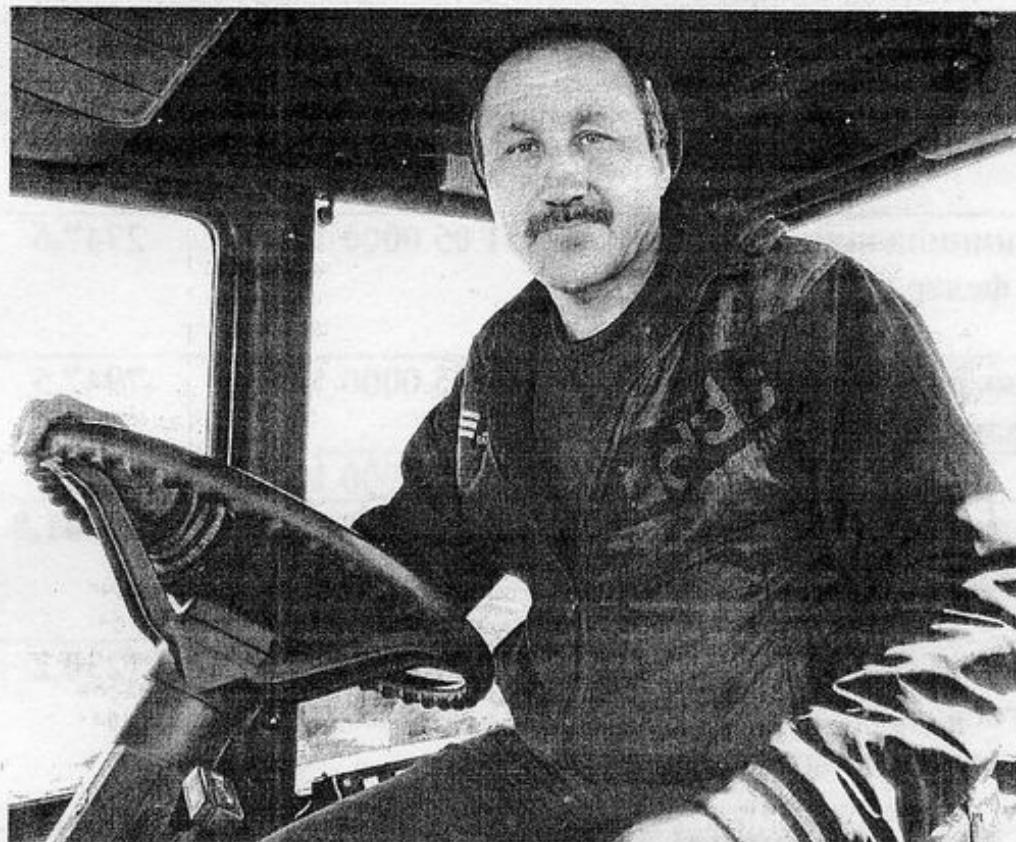
«Сөнгерү сулә» хаsatан кәсалхи
апрелен 25-мешенчи номеренче
пичетленн «Пулл ысыран» статья
пирки Варнар район администрации
иен ял хүснәхе экологи пайе
чаппа пәлтерет: «Чөр чунсан
чиресемпе көрешекен Варнарти
станцийен» экспертизи тәрәх,
Варнарти Варман хүснәхе ураме-
нче вырнашын пәвери шывран
апрелен 27-мешенче илнә проба
бакобилинейно тата коли-титр (вар-
хырәм чиресене пүсаракан бактери-
сем) тәләшпе патшаләх стандартне
тивәстәрет. Экспертсем специа-
листсем пуласем сывлайш сыйменни-
не ишлә вилнә тесе пәтәмлетү
тунә».

САНТАЛАК

Көснөн кун	Эрнекун	Шаматкун
17.05	18.05	19.05
+22	+23	+24
чөрле	+9	+11
+12		

«Метеоновости» информаци агентствин
информациял тәрәх.

Кәтартусем ўсеңсө

Çурхи тәш тырасемпе пәрца ишши күлтурасене района 9670
гектар акса хәвармалла. Су үйлек 15-мешенч тәлне ёс кәтартаве –
7212 гектар е плана 75 процент пурнашланы. Çурхи тул 2026
гектар, урпа – 4600, пәрца ишши күлтурасем 585 гектар акса
хәварн.

ЯЛ ХҮСАЛАХЕ

«Луч», «Мураты» хүснәхем пулас тухаң
никесне хывса пәтерн, «Победа», «Юната-
па», Карл Маркс ячләп, «Хоризор», «Зна-
мия» кооперативсен, «Санары», «Агромель»
агрофирмәсен, Алексей Игнатьевпа Игорь
Сергеев фермерсен хүснәхесен тырә пус-
синче те ёс вәспенмелле. Көр тырасен пәр-
лаптак өснәләк условийесене пулса пәтни-
не шуга илсе «Луч» кооператива үйрәс-
сие планна палләтнинчен 130 гектар ытла-
рах акса хәварн. «Көсеке үй-хир ем-ешел ка-
вирле витен», – савәнәшне пытармарә Вя-
чеслав Егоров механизатор (сән ўкерчәре).

Варнарти аш-какай комбинашн пурнаш-
ламалли ёс каләпаше пуринчен пысак: тәш
тырасемпе пәрца ишши күлтурасене 3148

гектар акмалла. Җак вәхт тәлне пулас тухаң
никесне 1840 гектар хывна.

Выльяш-чәрләх отраслыне атаптарас-
сина пысак тымләх үйәракансем үйлесен ку-
куруза үтәнәрәк. Акә Варнарти аш-какай
комбинашн халыләхе 155 гектар акн.

Көр тырасене минераллә удобренисем-
пе 3707 гектар (65,1 процент), нумай сүл ўсең-
сен күрәкене 3455 гектар (41,8 процент)
апатлантарн.

Райони аграрлә предприятисем ёр ул-
мине пәтәмпе 251 гектар (19,1 процент)
лартн. Алексей Игнатьев фермер хүснәх-
енче ёс кәтартаве ытти аграрлә организаци-
сеннен пысакрах – «иккәмеш չәкәр» 60 гек-
тар лартн. «Мураты» кооператива та хас-
тар тәрәшшә: ёр улми 50 гектар лартн.
Е.ТИКИНЕВА.

ДОРОГИЕ ЖИТЕЛИ РАЙОНА!

Поздравляю вас с Международным
днем семьи!

Семья является основным эле-
ментом нашего общества, храни-
тельницей социальных ценностей,
культуры и истории всех поколе-
ний, фактором развития полноцен-
ного общества. Благодаря семье
растет благосостояние народа и
могущество государства, развива-
ется и крепнет экономика.

Семья является основным и не-
иссякаемым источником любви, ува-
жения и солидарности, формирова-
ния и воспитания граждан своей
страны. Сегодня в Вурнарском рай-
оне проживает более 5 тысяч се-
мей, из них 518 многодетных. Воп-
росы благополучия многодетных
семей занимают приоритетное
место в социальной политике Вур-
нарского района, оказывается раз-
личного рода помощь малообеспеч-
енным и многодетным семьям, успе-
шно реализуются республиканс-
кие и районные программы поддер-
жки молодых семей.

Уверен, какие бы ни случились пе-
ремены в обществе, трудности в
жизни, мы сохраним наши семьи и
укрепим их любовью и теплом.

Дорогие земляки, желаю счастья
вам и вашим родным, мира, радос-
ти, благополучия и уверенности в
завтрашнем дне! Живите дружно,
и пусть в каждой семье звучат
только самые добрые и нежные сло-
ва любви и поддержки.

Глава администрации
Вурнарского района
Л.НИКОЛАЕВ.

БЛАГОДАРНОСТЬ

Администрация Вурнарского городс-
кого поселения выражает благодар-
ность коллективу МБОУ «Вурнарская
средняя общеобразовательная школа №2» за оказанную помощь в орга-
низации работ по очистке несанкци-
онированных свалок в овраге, распо-
ложенного вдоль Ибресинской авто-
дороги.

Пётр Рассейри сыйрәнтару вунакунлаже пыраты
Район хаатне 2012 үйлән иккәмеш үрәлә пулла почта урлә илсе тәма
май үйлек 10–20-мешенче йүнәрек хакпа – 180 тенкәпе ысыранацә.

«Сөнгерү сулә» хааттаран ан юлар. Юратна хаата ысырана, вулар.

В почтовых отделениях Вурнарского района
с 1 апреля открыта основная под-
писная кампания на 2 полугодие 2012 года. В период проведения подписной кам-
пании на 2 полугодие 2012 года предос-
тавляются скидки:

- Ветеранам и участникам ВОВ, ин-
валидам 1 и 2 групп в размере 20 % от
стоимости услуг связи подписного пери-
одического издания;

- слепым и слабовидящим людям
в размере 100 % от стоимости услуг связи
на все специализированные (напечатанные
рельефно - точечным, плоскопечатным
шрифтом) издания.

- скидку в размере до 10 % от сто-
имости услуги по приему заказов от кли-
ентов на подписку и доставку газет и журна-
лов подписчикам, оформившим подписку
на ежедневные газеты с периодично-

стью 4 раза в неделю и более, проживаю-
щим в населенных пунктах, где доставка
периодических печатных изданий осущест-
вляется 3 раза в неделю в соответствии с гра-
фиком работы ОПС.

С 10 по 20 мая 2012 года в почтовых
отделениях Вурнарского района про-
водится «Всероссийская декада под-
писки». В период проведения Всерос-
сийской декады подписки предоставля-
ются скидки:

- индивидуальным подписчикам,
оформившим подписку на три издания
и более в один адрес, а размере 10 % от
стоимости услуг по подписке;

- подписчикам, оформившим подписку в
адрес детских домов и других социально
значимых учреждений, в размере 10 % от
стоимости услуг по подписке. Только при
оформлении подписки в этот период Вас

ждут розыгрыш призов и подарков.

17 МАЯ ОБЪЯВЛЕН ДНЕМ ПОДПИС-
ЧИКА. Именно в этот день проводится
безпроигрышная лотерея среди подпис-
чиков. Подписчиков районной газеты
ждут призы и подарки от представите-
лей редакции.

К сведению руководителей пред-
приятий: ведомственная подписка при-
нимается по предварительной опла-
те до 1 июня 2012 года с обязательным
заключением договора. Оформить ве-
домственную подписку можно в своем
отделении почтовой связи.

Подписка принимается в каждом от-
делении почтовой связи, а также через по-
чтальонов.

НЕ ОТКЛАДЫВАЙТЕ ОФОРМЛЕНИЕ
ПОДПИСКИ НА ПОСЛЕДНИЕ ДНИ.

Хакларан та хаклә ыннамәрә, юратнә хәрәме, мәшәра, аннене, хисеплә хунямана, кәмәллә кукамая, асаннене – Сөньял Хапәсра пурәнәкә Лиidia Петровна СЕМЕНОВА – сүмлә юбилейле пәтәм кәмәлтән тухакан чи јаш та җөләс cämaxsempe саламлатләр. Хаклә ыннамәрә! Күн-сул урапи ялан тикәс үлла чултәр сан. Сывләху юман пек үрәп, вай-халу җәл күк пек иксәлми пултәр. Ялан санпа юнашар пулаймасләр пулин те, шухаш-емәтле эпир яланах санпа пәрле. Эс пирәншән үрәп шанчәк, семье телейә, кил јашши. Эпир сана юрататләр, санпа мухтанатләр.

Таврәни үлсем кайса пырасчә. Ѕәмәт та пурнаңланмасть хаш чух. Ірәп туйәмсем чуна ләпкасчә – Аннерен хакли никам та ҹук. Аи ҝулян пүсү шур тәс илнишән, Аи чирле, пәл упрама хәвна. Пирәнтен јаш сәмак эс ыйшән: Тавтапу, аннемәрәм, сана!

Аишшәле амәшә, мәшәрә, ывләсемпе кинесем, хәрәп кәрүшә, 5 мәнүкә, ыышла таванәсем.

Районти «Сөнгерү үлсем» хацат редакцийән колективе Вәрнарти почта үйрәмән почтальонне Лиidia Петровна СЕМЕНОВА юбилей ячәп хәрүллән саламласа ырлак-сывләх, тәнәс пурнаң, телей, ёсре јаны сунаш.

Үйәхләх иртнә

Пәтәм тәңчери сывләх сыхлавән организацийән кәтартәвәсем тәрәх, үлслерен 9 млн. ын туберкулеза чирләт, ҹав шутран 3 миллионә ҹак инфекция чирле пулла пурнәңән үйрәлать. Чир-чере асәрхаттарасси сипленессинчен ансатрах. Акә Вәрнар район тән больницинче үлслерен «Шурә чечек» үйәхләх ирттересчә, сыйа пурнаң үйрекине пропагандәләсчә, туберкулез ереспен профилактика мероприятийән ийрекләсчә. «Шурә чечек» үйәхләх вайхатенче районын 1579 ын флюорографи тәрчевә, 1873-шә хушма тәрәспев витер тухнә. Туберкулез чирле асәрхаттарас тәләшпе 25 ын тухтәр пәтәнче консультацияре пулна.

Туберкулезән үçә формипе чирлә ын үлсләрка 5-50 ыннарда ертме пултарать. Ҫавәнна та флюорографи тәрчевә витер үйәхтә тухмалла.

М.ДЕМЬЯНОВА,
медицина профилактика
кабинечән инструктор.

ҮЛЛАХ-ЧЕРЛӘХ

Таватә үйәхра мәнле ёсленә?

1. Ус үлакан 100 гектар ҹәр пүсне сәт туса илнә (центрнера). 2. 2011 үлсле туса илнә. 3. Кашни юратнә сәт суса илнә (килограмма). 4. 2011 үлсле сәт суса илнә. 5. Ус үлакан 100 гектар ҹәр пүсне аш-какай туса илнә (центрнера). 6. 2011 үлсле туса илнә. 7. Мәйракалла шултра үлла-хаш ыышә. 8. 2011 үлсле туса илнә. 9. Сәвакан юнесен ыышә. 10. 2011 үлсле туса илнә. 11. Сыннасен ыышә. 12. 2011 үлсле туса илнә.

«Янгличино»	394,9	381,1	1693	1690	18,2	38,3	712	702	300	290	-	2
К.Маркс ячәллә	328,8	380,8	1786	2416	18,2	33,0	981	925	285	250	-	-
«Броневик»	215,0	217,0	998	1010	11,0	35,0	509	488	200	200	-	-
«Хорнзор»	133,5	119,8	1144	939	5,1	2,3	186	186	100	100	-	-
«Мураты»	120,0	104,4	1871	1641	10,6	8,1	257	252	75	70	-	-
«Победа»	116,3	116,1	1215	1215	8,1	5,8	473	494	135	135	-	-
«Кольцовка»	105,3	105,2	1165	1164	11,7	19,4	408	450	170	170	403	560
Вәрнарти аш-какай комбиначә	104,8	90,6	1650	1641	78,8	63,2	1521	1401	460	400	12810	12756
«Знамя»	95,4	94,7	1142	1134	6,4	7,0	324	337	135	135	-	-
«Агромель»	77,5	77,4	1746	1749	4,9	4,8	259	243	83	83	-	-
«Юната»	67,2	62,6	726	723	7,1	11,0	364	430	155	155	-	-
«Родник»	35,9	92,0	448	1148	0,7	1,3	344	479	180	180	-	-
«МТС»	5,1	36,6	220	688	-	16,6	5	38	5	23	-	23
«Аник»	-	31,2	-	198	-	25	-	80	-	49	-	-
«Гвардеец»	-	12,0	-	524	1,9	6,9	-	103	-	60	-	30
«Луч»	-	-	-	-	60,7	37,8	-	-	-	-	923	1110
Районнәре	104,2	107,2	1341	1383	26,0	24,9	6382	6641	2304	2318	14163	14334
А.Козлов фермер	-	-	1691	-	-	-	32	-	12	-	-	-
М.Тарасов фермер	-	-	1500	1140	-	-	20	11	15	10	-	-
хүснәх	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Тусләхра – пысак вай

Асаттесен вайхатенче чаваш ялесенчи ынсем, пуринчен ытла республика варринерех пурнакансем, ытти халәхсемпә тәл пулса кайман. Салтака кайичен ялти ҹамрәк вырасла калаңма пәлмен тесен те йанаш мар.

АСА ИЛУ

Астәватәп, эпә ун чух вуннаңенчеччә... Лайх пурнаң шыраса күнтан Ҫәнәре күсса кайна пәр семье вәрәпә чарәнсан каялла таврәннәччә. Вәсен ачисем вырасла ҹе калаңатчә. Пәрре хәлле тәвайкинне ҹунашкапа ярнән тухнәччә. Ҫав вырасланнә Тольәпа тәвайкинчен ярнәнсә антәм та, каялла хәпарма јна ҹунашкапа ҹинчен антарас килетчә. Анчах «Ҫунашкапа ҹинчен ан-ха», – тесе вырасла калама пәлместәп. Ирәксерх Тольәна (вәл манран кәсәнрәхчә) ҹүлләп туртса хәпарма лекрә. Халь ялти ачисем те, пәчәренех вырасла калаңма хәнәхәшчә, чавашла та манмасчә.

Вырассене эпә чи малтан вәрәпә ҹулсемче, Ленинградран эвакуаципе пирен пата күсарса килсен курна. Темиже ҹул пирен хүшәра пурнәнсә вәсем чавашла аванах калаңма хәнәхәшчә. Каярхапа, вәрәпә чарәнсан, вәсем каялла күсса кайрәп. Анчах вәсене хале те ырнаша аса илсе пурнатләр. 20-ри Шура ятла хәр

вара ємәрләхе пирен ялта, Уйқас Кипекре, юлчә: Фронтран таврәннә Николай Александровта пәрлешсе семье ҹаварчә, нумай ача ҹуратса ўстерчә. Чан-чан чаваш пекех калаңатчә, пите семе кәмәлләскерчә Шура инке.

Вәрәпә хыссәнхи тапхарта ҹәршив тәрәх час-часах чикансем күсса ҹүртчә. Вәсем яла пырса көрсөн пәтәм ача-нәча тарса пытанатчә. Ҫитәнисем та асәрханулләрх пулма тәрәшнә – чикансем выльх-чәрләхе, ҹәх-чәле вәрлассинчен сыхланә.

Карпат ҹар округенче, Украинари Львов областенче, салтак службинче тәнә чух Совет Союзенчен пустарәннә халәх ыннисемпә туслә, пәр семьеи пек пурнән. Хәш-нәрисене халь та астәватәп: Латви ынни Шиманаускас, белорус Ярмуляк, украинец Мирошниченко, молдаван Крецу, армянин Хачатурян, грузин Кикабидзе, узбексем, туркменем, киргизем тата ытти нумай халәх ыннисем. Нихсан пәрне-пәри күрентермен, пәшхантарман, ыйвәрләхсөнче пулашма тәрәшнә. Киле таврәнсан та вәсемпә ҹыру ҹүрттәттәмәр. Ман пиче Илья Иванов сал-

такра чух Чернигов областенчи Андрей Корноух украинецпа туслашнәччә. 40 үл каяллах вәсем хайсен өмийисемпә пәр-пәрин патне темиже хут та ҹитсө курнәччә: Корноухсем пиче патне, пичесем – Корноухсем патне. Хамәр ватлансан ҹеч туслах үлә мәләнчә. Анчах вәсем халь та пирен асәмра. Ҫав ҹулсемче районти өссынисемпә Украинари Золотоноша өсченесем хүшинчи туслах ҹүллә шая хәпарнәччә. Пәр-пәрин патне пысак делегацисемпә кайса ҹүртчә, мал опытла паллашатчә. Украинецпә пуринчен ытла Чапаев ячәллә колхозла, ун председателәп А.Горбуновла туслахнә.

Чулхулара вәрненә ҹулсемче унта ытти ҹәршив ыннисем, Африка негрәсем та пурчә. Пиренне вәсем хүшинче нихсан та, нименле пәтәрмәх та пулман. Ӯнсөн үчә хура-и, шурә-и – вәл ниме та пәлтермен. Халь вара тәрлә наци ыннисем хүшинче, хаш-пәр вырәнсемче, шел пулин та, кәлтәкем, харкашусем, ҹанәсүсем пулкалаш.

Унашкан үсал тәсләхсем пирен республикара ҹүк-ха, малашне та ан пулчәр. Хамәр хүшәра, халәхсем хүшинче мирлә, кәмәллә, киләшүллә пурнаң пултәр тесен, темле лару-тәрура та хамәра тивәлә тытма пәлни кирлә.

Вениамин ИВАНОВ.

Кү ҹухатава Валерьян чәтәмлән түссе ирттерчә. В.Аникин – общество та өмийисемпә ҹечен хастаре та. 38 үл вәл Хирпуң суйлав участокенче суйлав комиссиян председател пулчә. 1959 үлханнә халәх перепише ирттернә чухне пиләк ялла յавлап пулчә. 12 үл юлташла суд председателнә пайтахтарын пултәрнә, ийрекен пәсакансен воспитани парасипе халәхла, милициа е суд органе сипе та ҹынанца өсчен. Ураваш ял Советен депутате пулна май 90-мәш ҹулсем пүсламашенче В.Аникин ялта пурнәнкан семьеесене ҹуршар гектар ҹәр виссә үйәрса парас өче ийрекелесе пурнаңлар.

Пенсие түхсан јана «Победа» колхози пенсионерсен канашен председательне сүйланда та паян күнччене ҹав өсрен пәрәнман. Ӯнсөн үснән Аникин вунә ҹула яхән Хирпуң ял старости.

Валерьян Михайлович өснә кура тәрлә наградасене тивәнчә: медальсем, грамотәсем чылай.

Аникин тәсләхнә геройсем хамәр хүшәра текен каларашла ҹирәпләтме пулать. Валерьян Михайлович сыйа пурнаң үйрекине тытса пырать, ҹирәп чунлә, пурнаң үйрекине та калаңма, шүтлеме пултәрать вәл, ҹирәп чирләхсөнче яланах хатер. Ҫирәп сывләх та телей сунар јана ватлаж ҹулсемче нумай пурнама.

И.ФЕОФАНОВА.

Сыватас тесен

Килти чөр чуна асаплантаракан чир-чөр этемшән та хәрушаш пулма пултәрать. Эмел түяналлар ийрекен тәрәс пәхәннә вәсемене хүттөнне пултәш. Ҫи малтанах унла суту-илү тәвакан организацию кәсәлләнмәлә. Иккәнчәнекен вырәнта е уйрәм ыннисене түяни тәхтамалла.

«

ҪАР ТАТА ПАТРИОТИЗМ

Ҫёнтерўпе тавранның

«Динамо» обществан спорт заленче республикәри суд приставесем кире пукане йәтассипе ўмартнә. Суд приставесен республикәри управлени ёкнашкан спорт тупашвәсөнен, йалана көн тарых, таташах ирттерет. Весем управлени ёчченесене сывә пурнаң йөркіне тытса пыма хавалтараңшы тата спортта тулаштараңшы. Ҫаван пекех күрсөткөнде республика, Раңсей шайенчи пысак ўмартусене хутшынна тибәлә спортыменене паләртма та пулашаңшы.

Айқашсен патриотләхә

1947 ҫулта эпә Калининәри педучилищёре вәренеттәм. Ҫаван чухне Айқашри шкулта Анна Николаевна Васильева патенче икәнеләх практикәра пултам, вәл пурнанан хваттере көрсө күртәм. Унта Волкован сән ўкерчәкне асәрхарәм.

Степан Христофорович ҫар тумтирең ларатчы.

Ун чухне фронт валии уйрәм предприятиесем, организациесем, колхозсем тата уйрәм ынсем хайсан үкис-тенките ҫар техники түянаси сарапнәччә. 1943 – 1944 ҫулсанче ҫак еш Айқашри Киров ячәп хисепленекен колхоз та хастар хутшынна. 1942 ҫулта «Колхозник Чувашии» танк колонни тума үкә пустарна. Пирән колхоз самолет илме хай тәллән үкис-тенк хывнә. Кун ынчын Калинино районенче тухса таракан хасатра пәлтернә. Пәрремеш страница Киров яч-

еңе хисепленекен колхоз пред-

седателә Иван Николаевич Николаев (ана ялта Петук Йәванә тетчес) патне И.В.Сталин янә телеграммна пичетленәччә. Колхозниксөн фронта самолет-истребитель илсе панашын тавтунна. Айқашсен колхоз Ҫаваллас Мәратри «Сүттапла» колхоз хысцан районта иккәмеш выранта пыратчы. Хасатсанче пире таташах мұхтаса ыратчы. Шел, пултарулла пирән председателе райёстакоман ҫөр ёс пайне илсе кайрәс та, колхоз хайен

чапне үхатса пыч.

Эпә айқашсем самолет түянниң ынчын паләртнине кү таранчен ниңта та вуламан. Ҫак со-быты Калинино районе пәтнәрен манаша тухнә пулас.

Вәл вәхәтра ача пулнисем ФЗО шкулесене саланна, ялтисем хаңат-журнал камах ырынна пуль? Аңа халь пирәнен уйралса кайнә Валерьян Захарович Захаров (1927 ҫулта Айқашра ҹурална). Витя ывәлә урлә мана колхоз истребитель илни ынчын ырәплетсөх

пәлтернәччә. Юрий Федорович Короткова Александр Лукич Ка-дуков самолет пирки хылар сүренине ас туса калаңшы.

Хам эпә кү ёспе, пысак интерес пулсан та, тұхса сүрәме хал ҫитетериместәп. Тәрессипе, пурә та район хасачын подшивине шәкелчмелле. Тен, редакциони маттур хәрсем вай хурса пәхеч.

Айқашри шкул заведуюшын киләнчек күрнә сән ўкерчәкке астыса Степан Христофорович Волков ынчын район энциклопедийе валии статья ырытам, ана Вәрнара Анна Николаевна ывәлә патне ярса патам.

Петр НИКИФОРОВ.
Калинино.

«Ўссен салтак пулатап...»

Аслә Ҫёнтерү күнә үмән ҫар тата патриотизм енәпे районти шкулセンче тәрлә мероприятиесим иртрәс.

Вәрнарти 1-мәш ватам шкулти көсән классенче вәренекенесем хүшшинче ақа үяв параче иртнә. Арсын ачасемле хәр ачасем хайсөн чәннипек та ҫар ыннисем пекех түнә. «Ўссен салтак пулатап», – терә ақа пәрремеш «б» класра вәренекен Даниил Тимофеев. Үярва вәл хайсөн класөн командир пулнә, отряды пуринчен маттур ертсе пынә, хайен командир сассипе тәләнтернә.

Калас пулать, Даниил класө (ертуғи Любовь Михайловна Кулагина) түмсем енәпе та чапларахан курәннә, ҫакна жюри та паләртә.

Үяв парадне хутшынисене пурне та тәрлә номинацире хакласа Хисеп грамотисемпе хавхалантарна.

Хамәр инф.

СООБЩАЮТ ИЗ ПРОКУРАТУРЫ

За нарушение порядка рассмотрения обращений граждан

Прокуратурой Вурнарского района проведена проверка по фактам нарушения законодательства о порядке рассмотрения обращений граждан главами администраций Буртасинского и Апнерского сельских поселений.

Так, в ходе проверок, проведенных в марте 2012 г. прокуратурой района установлено, что администрацией Буртасинского сельского поселения нарушены нормы федерального законодательства о порядке рассмотрения обращений граждан при рассмотрении поступившего 1 июля 2011 года заявления Петрова Э.Я. о продлении срока временной регистрации и выдачи справки с указанием периода его проживания.

Так, главой администрации Буртасинского поселения заявителю с июля 2011 г. по март

2012 г., то есть на момент прокурорской проверки, не был предоставлен ответ на его письменное обращение.

Аналогичные нарушения допущены и главой администрации Апнерского сельского поселения, которая в свою очередь не только не предоставила письменный ответ заявительнице Змеевой Н.Н. о разъяснении причин недопуска ее к работе, но и решив, что данное обращение к ее компетенции не относится, просто его уничтожила.

Поскольку главой администрации Буртасинского сельского поселения Петровым Геннадием и главой администрации Апнерского сельского поселения Алексеевой Надеждой допущены нарушения Федерального закона «О порядке рассмотрения обращений граждан Российской Федерации», по результатам про-

верки прокурором Вурнарского района в отношении вышеуказанных глав поселений возбуждены производство по делу об административном правонарушении по ст. 5.59 Кодекса РФ об административных правонарушениях.

Постановлениями мирового судьи судебного участка №1 Вурнарского района данные лица привлечены к административной ответственности и за нарушение порядка рассмотрения обращений граждан подвергнуты штрафу в размере 5000 рублей каждый.

Л.СПИРИДОНОВА,
старший помощник прокурора
Вурнарского района
юрист 1 класса.

На момент подготовки материала к печати Алексеева Н. не является главой администрации Апнерского сельского поселения.

Валентин
КОНСТАНТИНОВ

ПАЛАК АЧИ

Кулашла калав

Михаля Мускав мәннә тәлленменччә те. Халә ақа пәх-ха, анкарти хысце тұхса көнек пек тәп хулана кайса килет. Эрлешеңшө те юлташесемпе, хұлпұссы үрлә тем те күрмә әлкәрнә сумкисене ҹакаңшы те Шупашкар вұксалне вәстереңшө, унтан вара Мускава тәрләттересеңшө. Пәри те ятарлә пәлү илмен, анча тұма пәлмен ёс ҹүк вәсенд. Чаплә ыннисене тем тәрлә көрмән туса панә, нүшине те, ыррине те күрнә, үкәпа та, көсө тәпәнчи пәр пұспа та киле көрсө тәнә. Ҫапа Михаля қәмәллә. Ял ураме вәл әләкхилле вәтә утамсемпе мар, мәнаспән лашлаш утать, пүсне қаңартать та таврана сәнанци тәвәт. Питә вашнайы ын пулса кайрә.

Вырас сәмәхесемпе перкелешесшө тата. Амаш «кашәк» тет, вәл вара апла мар, «ложка» тесе түрләтет. «Кай» тенинде, «кип» тенинде те «иди» тесе қалаты. Тәвән шәлләнне те «броток» тесе чөнне пүспаре.

Шәллә тенәрән... Ана пулса анчахарах Михалян ай-ай пине хәреттиме тиүр. Мускава сүтесе тулли қәкәрпа савласа янәнчә қана, ыңғай шәллә ырыпайчы ун патнә:

– Эх, сана лайәх Мускавра сүрәмеме, мана вара елперек күнта? Аны алран шаккасах тәрләт, аңа тумастән, куна тумастән, тет. Патак ачи эл, Михаля...

– Ҫүк, патак ачи мар-ха эсә, – терә пиччеш. – Чим-ха, чим, мәнле қаламалла-ха аңа?

– Михаля «патак ачине» үйиңчек вырасла құсарса калас терә, анчах пултараймар. Вырас сәмәхесене тем тәрлә қавәрттарсан та чөлхе вәсне кирли килмерә.

Ыңғай шәллә ырыпайчы үйиңчек чатамсаррән пәхрә. Леш татах сұхалса кайрә.

– Мәнле қалас та... – шүхәшләр вәл татах. – Палкин аңа эсә! – лаплаттарчә тәрүк, савәннине сән-пүсө хайен үтталса кайрә.

– Парал сана «Павайлән сың!» – кәтмен-туман әртептән илтәнчә амашен сасси. – Сирән асәр Йәван пулнә, аңстан түпән Павайлә!

– Манән та палкин аңа пулас килмест, патак ачиҳе лайәхрах, – мәкәртәрә ыңғай. Михаля қаңартнә пүсне пәррә те айккнелле пәрәнчә. «Деревня ҹав эсир, деревня...» – калаңрә вәл хайен әшәнч.

КРИМИНАЛ

Çаканнә...

Май уйаҳен 2-мешенче
Күстүмөрти пәр хүснәләхра
çуллахи пүртре 29-ти арсын
виллине тупна. Вайл йывәс
кашта чинче çаканнә. Çакан
пирки РФ Следстви коми-
течэн Чаваш Республикинчи
следстви управленийен
районсем хушшинчи
çемәрлери следстви пайе
следстви умәнхи тәрәслев
ирттерет.

Тәрәслев материалесенчен паплә: 20-
ри хәре чөчепе чиксе аманти чинчен
пәлтернә хыссан ку яла полици сотрудникесем килнә. Шәпах вәсем тупна та
çаканнә арсынна.

Чөчепе аманти хәр каласа пана та-
рәх, май уйаҳен 1-мешенче каҳине вәл
пәрле пурәнә арсынна урамра тәл
пулна. Леше каллех харкашма пүсләнә:
сүлтәләк չүрәри ачипе унран уйралса
тухса кайнә пирки вәрсәнә. Хирәнә вә-
хатра арсын ана хырәмран чөчепе чикнә.
Аманнә пулин те хәр киле çитме пул-
тарна, вакавлә медицина пуләшәв
чәннә, пулса иртни чинчен полици пай-
не пәлтернә.

Чөчепе амантакана шыраса, поли-
цийским симен унан кил-хүснәләхне пәхса
тухна. Çак вәхатра асәрханә та арсын
виллине.

Тәрәслев хыссан следстви пайе про-
цессуалла йышану каларе.

Хамар инф.

Машинәра наркотик тупна

Кәçалхи тәватә уйаҳра Наркотәрәслев республикәри сотрудникесем 149 уголовлә ёс
пүсарна, 56-шне суда янә, 66 ынна уголовлә явал тыттарна. Çаван пекех вәсем 22
наркотикона хунна, 4 кг наркотик туртса илнә. Апрельте кана акә 34 уголовлә ёс пулна,
4 притона хунна.

НАРКОТӘРӘСЛЕВ

Апрелән 11-мешенче Вәрнар районенче та
пәр арсынна сүлса илнә, унан машининче
20 грамм марихуана тупна.

Наркотәрәслев ёсчәнәсем Шупашкарти
тәл почтамтра посылка сиенлә витәмлә
препаратсем тупна тәсләх та пулна. 25-ри
тәләр сәмәрә, Шупашкарта пурәнәканскер-
не, марихуана сүтнә чух ярса илнә. Çакан
пек тәсләх Çене Шупашкарта та չырнанна.

Апрелән 6-мешенче акә управленин
шанан телефоне тәл хулари Çене Кәнтәр

районенчен шәнкәравланә, сүртүр пәр хват-
терте наркотик хатәрленине пәлтернә. Опе-
ративниксем ку информации тәрәс пулнине
паләртнә. Чәннипе çакан пек тәрә кәмәллә
сынсем наркотиксен саккунсәр չавәрнәшәп
көрешме пысак пулашу күрәсеч.

Сиенлә препарасемпе сута тәвакансем
ытларах чухне каҳи клубсенче, общества-
ла транспорт чарәнәвәсече, лавкасем
сывәхене хәйсендән вәртән ёсне пурнәсләсеч.
Наркотәрәслев сотрудникесем апрель уйа-
хенче марихуана, гашиш саракансене тытса
чарнә тәсләхенчен нумайаш ёсчән пек об-

ществаляла вырынсанче пулна.

Шупашкарти Ленин район сүч пәр пред-
приятире ёсленә 34-ри арсынна 8 сүл та 6
уйаҳләхә ирәкен хәтарна. Унчен маларах
вәл пашал утранашан тата сутнашан 5 сүл
ларса тухна. Тәрмерен тухсан вәл наркотик
не усә курма тата сутма тытәнна. Çемье
пәчәк ача пулна пулин та, арсын герон түян-
са килтәх тәркемленә, сутас тәләвие утрана.
Унан «бизнесне» шәп Çене сүл умән хунна.

Шупашкарта тәләр ушкан наркотиклә
хуташене сутассипе тупнәлә ёс пүсарна.
Пәр организацие директоре хуташене Ин-
тернет урлә түянна, унан икә юлташе вара
ана сутассипе ёсленә. Вәсene виçәшне та
тәрмене 8 сүлләх асатна.

Е.РОМАНОВА.

РАЙОН ПРОКУРАТУРИНЧЕН ПЕЛТЕРЕССЕ

Саккунсәр сунаршан

Вәрнар районен 2-меш суд участокен миравай
судий 46-ри В.Игнатьев тәләшпе пүсарна
уголовлә ёсче пәхса тухна. Ана уйрәмак
сыйлакан сүтсанталак территорийенче
саккунсәр майпа сунара тухнәшан айәпланә.

В.Игнатьев кәçалхи февралән 18-мешенче Вәрнар вәрман
хүснәләхен Калининәри участок лесничествин 11-меш квар-
таленче, Чәрәш Ишек яләнчен инсек мар, хир сыснине
сунар пашаленчен перве вәлернә. «Калининский» патша-
ләх сүтсанталак заказникә республика пәлтерәшлә уйр-
мак сыйлакан сүтсанталак территорийә шулганат. Çапла
майпа В.Игнатьев патшаләх 75000 тенкә тәкак күнә. Суд
арсын айәллине չирәпләтнә, 5000 тенкә штраф хунна.

Приговор саккунлә вая кәмен.

А.ВЛАДИМИРОВ,
Вәрнар район прокурорен заместителе
юстици кәсән советнике.

Ситменләхсене пәтерме хушнә

Район прокуратури поселокра пурәнә-
кансем ыйтнине Вәрнарти 1-меш
шкулта вәренекенсөн ашшә-амәш-
сенчен укса пухни пирки тәрәслев ир-
тернә. Кунта «Вәрентү чинчен» тата
«Бухгалтери учеч چинчен» саккунс-
ене пәснине паләртнә.

Пәлтәрхи ноябрён 3-мешенчи пү-
хура вәрентү учрежденийен адми-
нистрацийе кун йәркине ачасене
вәрентү кәнекисемпе туллин тивәт-
рес ыйтәвә кәларна. Уйрәммән илсен,
бюджет укса пурне тә кәнекесен пәтәм
комплекчеле тивәттерме май паман-
нине, хушма укса кирлине паләртнә.
Çаван пирки ашшә-амәшесем 500

-800 тенкә пухма йышанна.

«Вәрентү чинчен» саккунна
килешүллән, вәрентү учрежденийен
граждансенчен в предприятие-орга-
низациясенчен ирәкәлә хушма түлев-
сене саккунлә йәркепе йышанна
право пур. Анчах, тәрәслев кәтартнә
тәрәх, ашшә-амәшесене укса түле-
ни چинчен документсем паман.
Вәсенчен пухна 210 пин тенкә шку-
лән сече چине күсарман пулна.

Район прокуратури ситменләх-
сене пәтерме хушса представлени
тәратнә.

Вәрнар район
прокуратури.

РЕКЛАМА

ОБЪЯВЛЕНИЯ

РЕКЛАМА

ОБЪЯВЛЕНИЯ

РЕКЛАМА

Май уйаҳен 17-мешенче
районти культура сүртнече
«Кай-кай Ивана» камит
(чәнә варианты) пулать.
18 сехет та 30 минутра пүсланат.
Хаке 30 тенкә.

720. ОТКРЫЛСЯ новый магазин
обуви (муж., жен.) «ЛАПОТЬ» на-
против автовокзала.
T. 89278493364.

723. Нашедшего сумку с документами
на Антонова В.В. прошу вернуть за
вознагр. T. 89373921222.

КУПЛЮ
129. Овец. T. 89176503195. 10-9

686. 3-6 мес. бычка или теленка.
T. 89278412957.

698. Дачный участок в с.Калинино.
T. 89093009197.

705. СНИМУ кв-ру на длит. срок.
T. 89276663131.

712. СДАЮ крип. дом в д.Вур-
ман-Кибеки, в отл. сост. на длит.
срок с правом выкупа.
T.89093045460.

КУПЛЮ 2-х ком. кв.
T. 89278602020.

717. Хәрлә-шурә тәсләх
чунлы пәрү
СУТАТАП.
T.89063803467.

УСЛУГИ
664. Ремонт мотоблоков.
T. 89603029626.

702. Распиловка древесины.
Продажа пиломатериалов. Дос-
тавка. T. 89083079800.

669. Сотрудник в фотоцентр «Zoom».
T. 89276688357.

273. Работа. T. 89875772032. 12-4

697. Срочно! Продавец-кассир в фир-
менную торговую точку.
T. 89876650036.

702. Разнорабочие. З/п сдельная, от
7000 руб. T. 89083079800.

718. Срочно! Продавцы в м-н с Кали-
нино. T.: 89023281510, 2-61-75.

679. Персонал. T. 89196691449.

ТРЕБУЮТСЯ
669. Сотрудник в фотоцентр «Zoom».
T. 89276688357.

273. Работа. T. 89875772032. 12-4

697. Срочно! Продавец-кассир в фир-
менную торговую точку.
T. 89876650036.

702. Разнорабочие. З/п сдельная, от
7000 руб. T. 89083079800.

718. Срочно! Продавцы в м-н с Кали-
нино. T.: 89023281510, 2-61-75.

679. Персонал. T. 89196691449.

ВУРНАРСКОМУ РАЙОНО

ТРЕБУЮТСЯ на постоянную

работу штукатуры-малярь. Обра-
щаются по т.: 2-54-07, 2-55-21.

479. ООО «РЛ-Групп» ТРЕБУЕТ-
СЯ заместитель директора по хо-
зяйству с в/о, опытом работы. Обр.
в бухгалтерию по адресу: п.Вурна-
ры, ул. К.Маркса, д.49. T. 2-52-64.

Отдел образования и молодежной
политики администрации Вурнарского
района выражает глубокое соболезнование
бухгалтеру Карповой Еле-
не Николаевне по поводу смерти отца,
участника Великой Отечественной
войны

ЕГОРОВА
Николая Егоровича.

Отдел образования и молодежной
политики администрации Вурнарского
района глубоко скорбит в
связи с кончиной ветерана педаго-
гического труда, бывшего учите-
ля истории

ВОРОБЬЕВА
Виталия Петровича

и выражает искреннее соболезно-
вание семье, родным и близким
покойного.

Калининское районо выражает глу-
бокое соболезнование водителю
Васильеву Николаю Георгиевичу в
связи с невосполнимой утратой –
смертью

отца.

Администрация Вурнарского
городского поселения выражает
соболезнование бывшему
заместителю главы поселковой
администрации Мишкину Влади-
миру Финогентовичу в связи
со смертью матери
МИШКИНОЙ
Раисы Осиповны.

Советы ветеранов района и
п.Вурнары глубоко скорбят по
поводу смерти участника Вели-
кой Отечественной войны

КОНСТАНТИНОВА
Петра Константиновича
и выражают искреннее собо-
лезнование родным и близким
покойного.

Администрация Буртасинского
сельского поселения выражает
глубокое соболезнование род-
ным и близким в связи со смер-
тью уважаемого жителя р.Чар-
кли, участника Великой Отече-
ственной войны

КОНСТАНТИНОВА
Петра Константиновича.

13 мая 2012 г.
ушел из жизни
наш любимый
отец, тесть, де-
душка, праде-
душка
ЕГОРОВ
Николай Егорович,
всю жизнь проработавший в
колхозе им. Чапаева, участник
Великой Отечественной войны,
уважаемый человек. Светлая
память о тебе навсегда сохра-
нится в наших сердцах.

Родные и близкие.

Главный редактор
«Редакция Вурнарской районной газеты
«Сёнтерү үлә» («Путь победы») Минкультуры Чувашии –
В.В.НИ